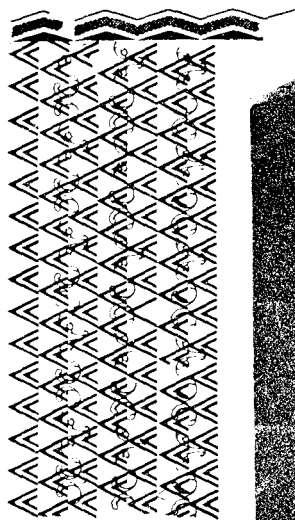

การสอนให้เด็กรู้จักคุณค่า ในศิลปของชาติ

ปัจจุบันนี้เราจะเห็นได้ว่า มีข่าวเกี่ยวกับคนร้ายลักตัดเศียรพระพุทธรูปบ้าง ทำโจรกรรมโบราณวัตถุในพิพิธภัณฑ์สถาน ตามวัดต่างๆ บ้างบ่อยครั้งทำให้ได้ข้อคิดว่าเป็นคนร้ายดังกล่าวซึ่งเป็นคนไทยแท้ช่างไม่เห็นคุณค่าในศิลปอันเป็นสมบัติของชาติเอาเสียเลย

และยังมีคนไทยอีกเป็นจำนวนมาก ไม่เห็นคุณค่าในโบราณวัตถุสถานต่างๆ เช่นมีการทำลาย ขุดค้นหาพระเครื่องลงของคลังตามพระอุโบสถวิหารเจดีย์ต่างๆ ทำความสกปรกให้กับโบราณวัตถุสถานสร้างอาคารบ้านเรือนบนซากโบราณวัตถุสถานบ้าง สร้างบั้งสร้างแข่งกับความสง่างามของโบราณสถานบ้างหรือแม้กระทั่งสร้างสัมพันธ์กับพระเจดีย์เก่าๆ ก็ยังมี เหล่านี้สื่อให้เห็นว่าคนไทยเรามากมายที่ยังไม่เห็นคุณค่าในโบราณวัตถุสถานอันเป็นมรดกตกทอดมาถึงคนไทยรุ่นเราในปัจจุบันนี้

จะทำอย่างไรจึงจะทำให้คนไทยมีความรู้สึกเห็นคุณค่าช่วยกันรักษาและหวงแหนในโบราณวัตถุสถานเหล่านั้นถ้ามาอบรมสั่งสอนคนไทยที่เป็นผู้ใหญ่รุ่นนี้ให้ได้ผลถึง-

กล่าวเห็นที่จะยาก แต่ก็ยังไม่สายเกินไปที่จะเริ่มอบรมสั่งสอนหรือให้การศึกษาแก่ “เด็ก” ในวันนี้ที่จะเป็น “ผู้ใหญ่” ในวันหน้า ถ้าไม่เริ่มจากเด็ก ในวันนี้ก็คงจะเหมือนกับ “ผู้ใหญ่” ในวันนี้เอง

ถ้าเช่นนั้นก็ต้องเริ่มอบรมสั่งสอน เด็กตั้งแต่บัดนี้ มิฉะนั้นอาจจะสายเกินไปอีกคือ ให้เด็กได้เรียนรู้และเห็นคุณค่าในโบราณวัตถุสถาน ตอนที่เด็กกำลังเรียนอยู่ในโรงเรียน วิชาที่จะสอนกันในโรงเรียน ก็มีอยู่แล้วในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา คือวิชา “ศิลปะศึกษา” แต่ครูผู้สอนในชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ก็ยังไม่ค่อยสอนวิชานี้กันนัก บางโรงเรียนก็ตัดวิชานี้ ออก โดยสอนวิชาอื่นแทน

ลองมาดูหลักสูตรศิลปะศึกษา ในชั้นประถมศึกษา ดูบ้างว่าเรามีไว้อย่างไรจากความมุ่งหมายของวิชาศิลปะศึกษานี้ ในหลักสูตรเขียนไว้ ข้อหนึ่งว่า

“ให้มีความชื่นชมและรู้จักคุณค่าในศิลปะของชาติ” และอีกข้อหนึ่งว่า

“ให้เรียนรู้และเข้าใจที่มาของศิลปะไทย และศิลปะที่เป็นของต่างประเทศ”

จะเห็นได้ว่าความมุ่งหมายของวิชาศิลปศึกษา ตามหลักสูตรที่มุ่งหมายที่ให้เกิดรู้คุณค่าในศิลปของชาติ และให้เรียนรู้ที่มาของศิลปไทยอยู่แล้ว ถ้าหากครูผู้สอนจะสอนเด็กให้ได้ผลสมความมุ่งหมาย ดังกล่าวแล้วก็ย่อมจะทำให้เด็กที่จะเป็นผู้ใหญ่ในวันหน้า ไม่เหมือนกับผู้ใหญ่เป็นจำนวนมากในวันนี้

และลองดูเนื้อหาของวิชาศิลปศึกษาในชั้นประถมศึกษาศึกษาดูบ้าง ซึ่งมีตอนหนึ่งว่า

“ให้รู้จักสังเกตลักษณะของศิลปไทย เช่นภาพลายไทย พระปราสาท เจดีย์”

“ส่งเสริมให้รู้ความแตกต่าง ระหว่างศิลปไทยกับต่างประเทศ และให้มีทัศนคติที่ดีต่อศิลปไทย”

ส่วนความมุ่งหมายของวิชาศิลปศึกษา ตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาที่มีว่า

“เพื่อให้เกิดความเข้าใจและนิยมชมชื่นในศิลปประจำชาติและศิลปสากล”

จากข้อความตามหลักสูตรทั้งชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ที่นำมากล่าวไว้ข้างบนนี้ จะเห็นได้ว่าวิชาศิลปศึกษา เป็นวิชาที่จะฝึกฝนอบรม เด็กให้รู้คุณค่าและ

นิยมชมชื่นในศิลปะของชาติได้ดีมากที่สุดทีเดียว

แต่ว่าครูผู้สอนได้สอนกันอย่างจริงจังแล้วหรือยัง ถ้า
 ยังก็ควรหันมาสนใจและเน้นในเรื่องนี้กันอย่างจริงจังเสียที่
 มิฉะนั้นชาติไทยในอนาคตก็คงไม่มีหลักฐานเหลืออยู่ให้รู้ว่า
 เป็นชาติเก่าแก่มาก่อน เพราะโบราณวัตถุสถานที่แสดงว่า
 เป็นชาติเก่าแก่มาก่อนนั้น ถูกทำลายจนหมดไปในที่ที่สุด ถ้า
 เด็กนักเรียนในรุ่นนี้มีความรู้สึกที่จะหวงแหนเสียแล้วก็จะมิ
 ทางช่วยได้มาก ส่วนผู้ใหญ่ใจบาปที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้ก็ให้
 เป็นหน้าที่ของทางบ้านเมืองหากำจัดต่อไป

วิธีการสอนของครู ก็อาจจะทำให้เด็กรู้คุณค่าใน
 โบราณวัตถุสถานที่ในท้องถิ่นเสียก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน
 ท้องถิ่นของตนอย่างน้อยก็มีวัด ที่วัดก็ย่อมจะมีพระอุโบสถ
 วิหาร เจดีย์ พระพุทธรูปในพระอุโบสถ ครูควรพาเด็ก
 ไปชม และอธิบายให้เห็นถึงความงาม ความยากลำบากใน
 การสร้าง อบรมให้เด็กช่วยกันรักษา ไม่ขีดเขียนตามผนัง
 พระอุโบสถ วิหาร เท่านั้นก็เป็นกรเริ่มให้เด็กรู้คุณค่าและ
 หวงแหนในโบราณวัตถุสถานที่แล้ว เมื่อมีโอกาสก็จะพาเด็ก
 ไปศึกษานอกสถานที่ที่ไกลออกไปอีก เช่นตามเมืองโบราณ
 เมืองหลวงเก่าของไทยซึ่งตั้งอยู่ไม่ไกลจากท้องถิ่น ที่เด็ก

อาศัยอยู่มากนัก เช่นเชียงใหม่ สุโขทัย พิษณุโลก ลพบุรี อยุธยา นครราชสีมา นครปฐม เพชรบุรี นครศรีธรรมราช เป็นต้น หรืออาจจะพาไปกรุงเทพฯ ๓ ด้วยก็จะเป็นการดียิ่ง

ความจริงเรื่องการพาเด็กไปศึกษานอกสถานที่นั้น ตามโรงเรียนต่างๆ ก็มีปฏิบัติกันอยู่แล้ว แต่บางโรงเรียนก็ยังไม่ไ้เห็นถึงเรื่องการไปชมโบราณวัตถุสถานของชาติกัน ถึงแม้จะพาเด็กไปชมโบราณวัตถุสถาน แต่ก็ไม่ได้ย้าให้เด็กได้เข้าใจ ได้เห็นคุณค่าหรือเกิดความรู้สึกที่หวงแหน เป็นแต่เพียงเพื่อความสนุกสนาน ก็นับว่าเป็นการไม่ถูกต้องอย่างยิ่ง

จึงหวังว่าเพื่อนครูทั้งหลายคงจะได้หันมาสนใจถึงเรื่องนี้กันอย่างจริงจังเสียที เพื่อให้ชาติไทยของเรามีสิ่งที่เหลืออยู่ให้รู้ว่า เป็นชาติเก่าแก่ชาติหนึ่ง ให้เด็กในวันนี้ได้เห็นความสำคัญของโบราณวัตถุสถานของชาติ เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ในวันหน้าจะได้ไม่ทำลาย ไม่ซุกค้นโบราณวัตถุสถาน ไม่สร้างอาคารบ้านเรือนบนซากโบราณสถาน หรือสร้างแข่งความสง่างามของโบราณสถาน และไม่มีผู้ใหญ่ใจบาปโจรกรรมพระพุทธรูป ลักตัดเศียรพระพุทธรูป หรือเมื่อรา-

๑๕๖ ❀ การสอนให้เด็กรู้จักคุณค่าในศิลปะของชาติ

รวมนิยามมากมายขึ้นก็ไม่ใช่อิทธิพลกระทำสิ่งต่างๆ ดังกล่าว
อันเป็นข่าวอยู่เสมอเหมือนปัจจุบันนี้. *

ตีพิมพ์ครั้งแรกใน “วิทยาสาร”

ฉบับวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๑๒